

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/67/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112240441
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8112240441.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, zastúpeného Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova č. 4, Bratislava, proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvu spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 10.10.2014, č. k. 14C/406/2012-44 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

P o t v r d z u j e uznesenie.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia súd prvého stupňa poukázal na to, že žalobca sa domáha od žalovanej zaplataenia náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, a to v súvislosti s namietaným nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Humenné v exekučnom konaní vedenom proti povinnému U. L., keď o návrhu oprávneného - žalobcu na zmenu exekútora bolo rozhodnuté oneskorene a nie v 30-dňovej zákonom určenej lehote. Súd prvého stupňa vec právne posúdil poukazom na ustanovenia zákona č. 514/2003 Zb., ako aj zákona č. 233/1995 Zb. v znení neskorších predpisov. Zdôraznil, že § 44 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase začatia exekučného konania nestanovoval povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o návrhu oprávneného na zmenu exekútora do 30 dní od doručenia tohto návrhu. Táto lehota bola zavedená až od 1.9.2005. Zdôraznil, že pri rozhodovaní o návrhu na zmenu exekútora je potrebné vykonať viacero procesných úkonov, v dôsledku ktorých nerozhodnutie o návrhu v zákonnej lehote nie je možné považovať za zbytočné prietahy a z toho vyplývajúci nesprávny úradný postup navyše, keď v čase začatia exekučného konania, na ktoré poukazuje aj žalobca v podanej žalobe, zákon nestanovoval povinnosť rozhodnúť o takomto návrhu do 30 dní. Žalobca tiež podával návrhy na zmenu exekútora hromadne, zaťažoval súd v rovnakom čase väčším počtom podaní, a preto musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho návrhu bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom, čo je ale v danom prípade ústavne akceptovateľné. V predmetnej exekučnej veci bol postup exekučného súdu po doručení návrhu na zmenu exekútora plne opodstatnený a zákonom podložený, a preto súd prvého stupňa nemal za preukázaný nesprávny úradný postup namietaného súdu. Žalobca tiež v otázke preukázania škody neunesol dôkazné bremeno, keď ani predložením znaleckého posudku nepreukázal vynaloženie

uplatnených nákladov na správu a vymáhanie pohľadávky. Nestačí samotné tvrdenie žalobcu o tom, že mu vznikli náklady, ktoré vyčíslil bez predloženia konkrétnych dôkazov o vynaložení jednotlivých nákladov. Žalobca nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi prípadným nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou, keď nepreukázal existenciu atribútov, a to nesprávny úradný postup a vznik škody. Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, pri ktorej nepreukázal, že v dôsledku namietaného nesprávneho úradného postupu súdu došlo k ohrozeniu legitímnych očakávaní, že došlo k zániku povinného, zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným a pod., keď v tomto smere sa jedná iba o hypotetické uvažovanie žalobcu, bez preukázania konkrétneho zásahu do jeho sféry. Žalobu preto ako nedôvodnú zamietol.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V dôvodoch odvolania žalobca uvádza, že namieta skutočnosť, že súd rozhodol v merite veci na základe inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 ZB.. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Poukázal tiež na čl. 144 ods. 1 Ústavy SR. Súd podľa žalobcu nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarcu vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, načo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty, do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru ESLP v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe. Žalobca vôbec nechápe, aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Ide o prejav nesústreďenej činnosti súdu, kedy súdy vyhodnocovali aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. Žalobca tiež predložil ako dôkaz o vzniku škody spoločnosti POHOTOVOSTĚ s. r. o. znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave. Týmto znaleckým posudkom je jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku, a to v posudku určenej výške. Ak súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku konštatuje, že žalobca nepreukázal, že by mu postupom exekučného súdu vznikla akákoľvek škoda, potom súd nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom. Z posudku jednoznačne vyplýva, ktoré konkrétne náklady boli žalobcom vynaložené v súvislosti so správou a vedením pohľadávky. Žalobca pritom zadal vypracovanie znaleckého posudku ešte 1.3.2013. Vypracovanie znaleckého posudku je tak dôkladné a zároveň jeho vypracovanie bolo tak zložité s ohľadom na množstvo spracovaných podkladov, že jeho vypracovanie trvalo viac ako rok. Ide o objektívnu skutočnosť, ktorú žalobca nevie ovplyvniť. Vyššie uvedená záležitosť veci predstavuje aj zreteľný doklad o tom, že určenie výšky škody a jej jednotlivých zložiek je zložitou odbornou otázkou, ktorú súd nemôže vyriešiť sám prostredníctvom vykonaných dôkazov. V konaní tak boli preukázané všetky zákonné podmienky pre vznik nároku na náhradu škody. Ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcom nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základnej ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde SR, bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť. V zmysle týchto dôvodov navrhol žalobca podanému odvolaniu vyhovieť.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v ust. § 212 ods. 1 a 2 O. s. p. spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosc možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

a/ nezákonným rozhodnutím,

b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo

d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,

2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,

3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takýmto postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo

nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu spočívajúcou v tom, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prietahov v konaní, nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia (§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.), pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto zákona zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z.z. len tie, ktoré vznikli od 01.01.2013.

To však neznamená, že by súd prvého stupňa nemohol ako príklad (inšpiráciu, o ktorej hovorí aj žalobca vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa) uviesť právne významné okolnosti uvedené v tomto ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a to v kontexte skúmania, ktoré musí súd vykonať aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu (vrátane prietahov v konaní) pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré bolo účinné v čase, keď mal vzniknúť zodpovednostný právny vzťah medzi účastníkmi tohto konania v preskúvanom exekučnom konaní uvedenom v žalobe a v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa § 44 ods. 6 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.08.2005, ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Podľa § 44 ods. 7 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01.09.2005, oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania a to aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Podľa § 238 ods. 2 Exekučného poriadku, ustanovenia § 34 ods. 1 až 3, § 37 ods. 4 a 5, § 46 ods. 3, § 47 ods. 3, § 58 ods. 5, § 134 ods. 2, § 136 ods. 3 a 4, § 145 ods. 1 sa použijú aj na konanie začaté pred 01.09.2005.

Je potrebné konštatovať, že v exekučnej veci spomínanej súdom prvého stupňa v preskúvanom rozhodnutí (Okresný súd Humenné sp. zn. 8Er/280/03), nedošlo k sťažnostiam na prietahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, alebo Ústavného súdu SR, ktorý by prietahy v konaní konštatoval.

Je nutné vziať do úvahy aj to, že vychádzajúc z ust. § 44 ods. 6 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.8.2005, právnou úpravou nebola stanovená povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o návrhu oprávneného na zmenu exekútora v lehote 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora. K zmene došlo až s účinnosťou od 1.9.2005, pričom podľa prechodných a záverečných ustanovení účinných od 1.9.2005, konania začaté pred 1.9.2005 sa dokončia podľa práva platného do 31.8.2005, ak § 238 ods. 2 Exekučného poriadku neustanovuje inak.

Exekučná vec Okresného súdu Humenné, ktorú žalobca v podanej žalobe označil, a to sp. zn. 8Er/280/03, sa začala z hľadiska začatia konania dňa 30.10.2003, a teda pred 1.9.2005. Ako bolo vyššie naznačené, ust. § 44 ods. 7 Exekučného poriadku, sa na túto vec nevzťahuje. Exekučným titulom v danom prípade bola notárska zápisnica zo dňa 15.7.2003 obsahujúca osvedčenie o vyhlásení účastníka o uznaní právneho záväzku a súhlase s vykonateľnosťou podľa § 274 písm. e/ O. s. p. a súhlase s

exekúciou podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku s tým, že poverenie pre súdneho exekútora bolo vydané dňa 17.12.2003. Dňa 2.7.2009 bol exekučnému súdu doručený návrh na zmenu exekútora v danej veci a o tomto návrhu bolo rozhodnuté uznesením z 22.9.2009, č. k. 8Er/280/2003-14. Odvolací súd zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o takto uplatnenom nároku žalobcu je potrebné vychádzať aj z judikatúry Ústavného súdu SR, pričom je potrebné použiť závery tohto ústavného orgánu aplikované v rozhodnutí IV. ÚS 606/2012, ktoré sa týkalo sťažnosti žalobcu v obdobnej veci.

V nej bola žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (teda nie návrh na zmenu súdneho exekútora) podaná 15.08.2011, nasledovala výzva na predloženie rozhodcovskej zmluvy zo 16.04.2012, ktorá bola predložená 04.05.2012 a uznesením z 05.10.2012 bola žiadosť o udelenie poverenia zamietnutá. Ústavný súd SR okrem iného zdôraznil, že aj niekoľkomesačná nečinnosť súdu nemusí zakladať porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Poukázal na to, že sťažovateľ - žalobca - podával žiadosti o udelenie poverenia hromadne, teda zaťažoval súd v rovnakom čase väčším počtom podaní, a preto musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom, čo je ústavne akceptovateľné.

Ako bolo vyššie naznačené, tieto závery Ústavného súdu SR sú akceptovateľné aj pokiaľ ide o označenú exekučnú vec, aj keď nešlo o rozhodnutie súdu o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ale o rozhodnutie o zmene exekútora na základe návrhu oprávneného. Základné zásady nazerania na problematiku prieťahov v konaní, ktoré boli vyslovené v tomto rozhodnutí Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 606/2012 sú aplikovateľné aj na postup súdu pri rozhodovaní o zmene súdneho exekútora. Naďalej platí, že žalobca skutočne podával v danom období viacero exekučných návrhov, ktoré následne boli postupované súdu v podobe návrhu na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a po udelení takéhoto poverenia nasledovali ďalšie procesné návrhy (tak ako v predmetnej veci), napr. v podobe návrhu na zmenu exekútora. Teda platí, že žalobca musí vychádzať z daných technických a administratívnych možností súdu, ktorý má spracovať hromadné žiadosti a musí počítať aj s určitým zdržaním.

Zákonnými predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Zb., sú existencia nesprávneho úradného postupu, škoda a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Ak chýba čo i len jeden z týchto predpokladov, zodpovednosť žalovaného účastníka plynúca zo zákona č. 514/2003 Zb. daná nie je.

Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa rozhodol správne o uplatnenom nároku zo strany žalobcu s poukazom aj na vyššie uvádzané závery a zistenia, a preto rozsudok potvrdil postupom podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p..

Uznesením zo dňa 21.1.2015, č. k. 14C/406/2012-55, súd prvého stupňa uložil žalobcovi, aby v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia zaplatil súdny poplatok za odvolanie vo výške 20,- Eur podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov.

Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol zrušiť. Uvádza, že uznesenie zrušiť ako neopodstatnené. Uvádza, že napadnuté uznesenie neobsahuje podstatnú náležitosť tohto druhu rozhodnutia, a tým je odôvodnenie. Zdôraznil, že podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody a nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej ako sú odvolanie, dovolanie a pod.. Žalobca podal odvolanie proti rozsudku a nie žalobu. Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Žalobca preto nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie. V prílohe Zákona o súdnych poplatkoch nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania proti rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Žalobcovi tak bola v rozpore so Zákonom o súdnych poplatkoch uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Takéto konanie zo strany súdu predstavuje zásah do základného práva žalobcu na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Ak je účastníkovi konania v rozpore so zákonom č. 71/1992 Zb. uložená poplatková povinnosť tam, kde ju nemá, predstavuje takýto zásah zo strany štátu i zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ale rovnako aj porušenie čl. 12 ods. 1, no najmä čl. 13 ods. 1 písm. a/ Ústavy, podľa ktorého povinnosti možno ukladať zákonom alebo

na základe zákona v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd. Poukázal tiež na ust. § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch. V danom prípade bola žaloba podaná pred 1.10.2012, konanie teda začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Zb., a preto je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30.9.2012. Do tohto obdobia bolo podľa § 4 ods. 1 písm. k/ Zákona o súdnych poplatkoch, konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené.

Aj toto rozhodnutie preskúmal odvolací súd podľa § 212 ods. 1, 2 O. s. p. v spojení s § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie dôvodné nie je.

Odvolací súd poukazuje na to, že súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo ex lege podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „poplatkového zákona“), oslobodené od poplatku od 01.07.2007, ktoré bolo zavedené s odkazom na zákon č. 273/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zákonom č. 286/2012 Z.z. z 11.09.2012, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších právnych predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo k novele zákona o súdnych poplatkoch, pričom bolo vypustené s účinnosťou od 01.10.2012 ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k/ poplatkového zákona (týkajúce sa vecného oslobodenia vzťahujúce sa na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom).

Z ustanovenia § 18ca poplatkového zákona v súvislosti s účinnosťou novely poplatkového zákona č. 286/2012 Z.z. vyplýva, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté od 30.09.2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012, i keď sa stanú splatnými po 30.09.2012.

Pri výklade predmetného zákonného ustanovenia je potrebné vychádzať z celého kontextu poplatkového zákona s poukazom na znenie § 1 a § 5 citovaného právneho predpisu.

Ak bol poplatkový úkon navrhnutý alebo ak je v Sadzobníku súdnych poplatkov ustanovený súdny poplatok za konanie a toto bolo začaté do 30.09.2012, vyberajú sa poplatky podľa doterajších predpisov. Ide o zakotvenie princípu zákazu retroaktivity vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým do 30.09.2012, keďže pri nich poplatková povinnosť vznikla ešte počas účinnosti právneho stavu pred novelou vykonanou zákonom č. 286/2012 Z.z.

V prípade podania odvolania vzniká poplatková povinnosť podľa § 5 Zákona o súdnych poplatkoch až podaním odvolania, ktoré je poplatkovým úkonom. Ak bolo odvolanie podané po 30.09.2012, aj keď samotné súdne konanie na súde prvého stupňa začalo do 30.09.2012, použije sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom konaní právny stav účinný po 30.09.2012.

Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov účinného od 01.10.2012, zo žaloby za náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa platí súdny poplatok vo výške 20,- Eur.

Ak je ustanovená sadzba za konanie, myslí sa tým konanie na jednom stupni (§ 6 ods. 2 veta prvá Zákona o súdnych poplatkoch). Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Z uvedeného vyplýva, že i sám zákonodarca rozlišuje pre poplatkové účely medzi konaním na jednom stupni a konaním odvolacím a dovolacím, preto poplatková povinnosť za odvolanie sa posudzuje podľa právneho stavu platného v čase účinnosti začatia odvolacieho konania.

Keďže poplatková povinnosť žalobcu v odvolacom konaní vznikla podaním odvolania a od 01.10.2012 na konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nepravým postupom sa nevzťahuje vecné oslobodenie, vznikla žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie podľa § 6 ods. 2 druhá veta poplatkového zákona, položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov (porov. tiež uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Co 530/2013-97 zo dňa 30.04.2014).

S prihliadnutím na uvedené, odvolací súd uznesenie potvrdil podľa § 219 ods. 1 O. s. p..

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovanej v tomto štádiu konania trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.